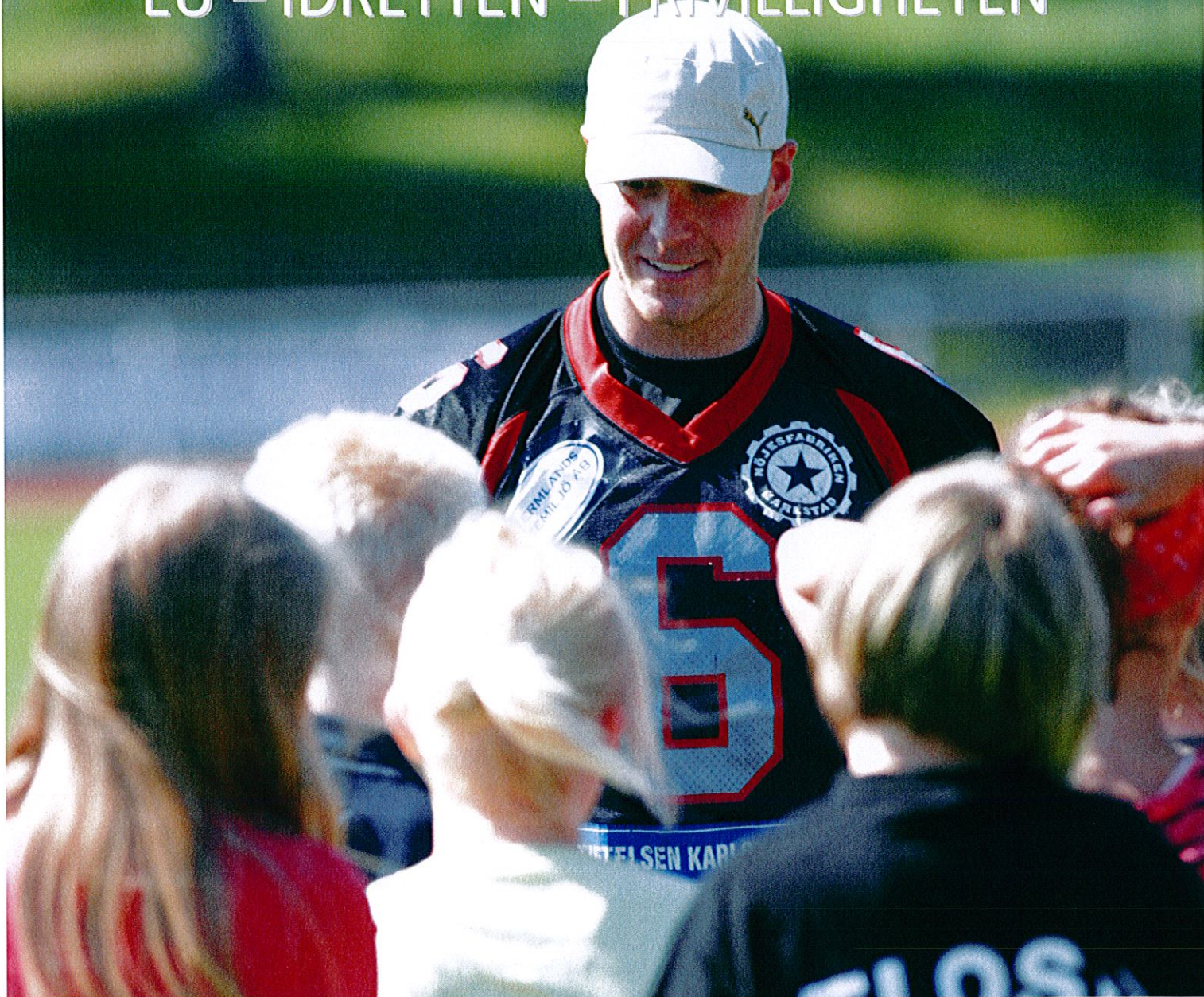

EU – IDRETTE – FRIVILLIGHETEN

Idrottsrörelsen i Norden är den största folkrörelsen och byggd på frivillighet och ideella krafter. Tack vare frivilligheten och de ideella krafterna ges det möjlighet till alla att vara med på alla nivåer.

Slutrapport: EU - IDRET TEN - FRIVILLIGHETEN

1. Sammanfattning

Projektet EU - IDRET TEN - FRIVILLIGHETEN har i formen av ett "småprojekt/förstudie" genomförts under perioden 2010-04-01 - 2011-02-28. Projektpartners har på svensk sida varit Värmlands Idrottsförbund, Västergötlands Idrottsförbund och Svenska Riksidrottsförbundet (RF) och på norsk sida Akershus Idrettskrets och Norges Idrettsforbund (NIF), med aktiv medverkan från Akershus fylkeskommune.

Det direkta målet med förstudien var att undersöka förutsättningarna för genomförande och finansiering av ett planerat huvudprojekt och/eller andra aktiviteter som rör idrottens möjligheter och förutsättningar att spela en aktiv roll i regionernas sociala och ekonomiska utveckling. Huvudaktiviteter i förstudiearbetet har - utöver projektgruppens möten och mellanliggande insatser - varit två dialogseminarier med medverkan av forskare och "idrottspraktiker" från Sverige och Norge, samt ett studiebesök i Bryssel. De centrala frågeställningar som behandlats har varit

1. Individuellt medlemskap
2. Idrettens organisationsmodell
3. Idrettens immaterielle verdier
4. Idrettens materielle verdier, samt
5. Samarbeidet Idrett - offentlig sektor

Förstudien har resulterat i ett fördjupat kunskapsunderlag som kan användas för framtida utvecklingsinsatser, som kan genomföras dels med utgångspunkt i de beslut, riktlinjer och policies som EU fastställer, dels med stöd från EU's strukturfonder och/eller olika former av EU-initiativ. Redan under genomförandet av förstudien har det knutits kontakter där olika konstellationer diskuterat och även initierat framtida samverkan och genomförande av aktiviteter.

Ett av huvudmotiven för den norska idrottsrörelsens initiativ till projektet var att EU utlyst 2011 som Frivillighetsåret. Det visade sig emellertid ta mycket lång tid för EU-kommissionen att precisera förutsättningarna för genomförandet av frivillighetsåret. Det visade sig även att det var svårt för Norge att som ett icke medlemsland delta i de aktiviteter som EU-kommissionen faställt och att den norska regeringen valde att inte delta aktivt i genomförandet. En annan - om än inte särskilt överraskande - erfarenhet är svårigheterna att få till stånd arbetsmöten, särskilt när man vill ha medverkan av externa aktörer.

Den totala kostnaden för projektet uppgår till 149 741 kronor för den svenska delen och 164 250 kronor för den norska delen av projektet.

2. Projektets bakgrund

Värmlands idrottsförbund och Akershus idrettskrets är sedan 2007 projektägare Interreg-projektet "Världens bästa idrottsregion". Akershus idrettskrets, med aktiv stöttning från Akershus Fylkeskommune, kontaktade i slutet av 2009 sina kollegor i Värmland och Västergötland om ett fördjupat samarbete. På norsk sida har Norges idrettsforbund medverkat aktivt i projektets genomförande. Svenska Riksidrottsförbundet har "delegerat" till de båda distriktsidrottsförbunden att företräda även Riksidrottsförbundet.

Den grundläggande förutsättningen är att idrotten utgör den i flera avseenden största aktören som skapar förutsättningar för och genomför fritidsaktiviteter och därmed utgör en viktig del i regionens attraktivitet. I programmet för Interreg Sverige Norge betonas också "att en grundläggande förutsättning för en långsiktigt hållbar utveckling är att ungdomars behov och utvecklingsmöjligheter tillgodoses". Man betonar särskilt att "ett brett fritids- och kulturutbud bidrar till kreativt skapande bland unga kvinnor och män". I de regionala utvecklingsprogrammen för de tre berörda regionerna finns idrotten och frivilligsektorn behandlad i ett flertal viktiga sammanhang.

EU-kommissionen skriver i sin Vitbok om idrotten att "Idrott spelar en allt större social och ekonomisk roll och lämnar ett väsentligt bidrag till EU's strategiska mål om solidaritet och välfärd" och att man "är medveten om idrottens viktiga roll i det europeiska samhället". För att möta de nya hot och utmaningar som idrotten står inför (kommersiell press, utnyttjande av unga idrottsutövare, doping, rasism, våld etc.) arbetar kommissionen för att "tillhandahålla en strategisk orientering för idrottens roll i EU där man för en debatt om särskilt viktiga frågor och vill göra idrotten synligare och öka befolkningens medvetande om de behov och särskilda förhållanden som gäller för idrotten. Med den folkrörelseorganisering - med basen i frivilliginsatser och aktivt stöd från den offentliga sektorn - som den norska och svenska idrottsrörelsen är uppbyggd kring måste frågan om ökad kommersialisering som EU-kommissionen uppmärksammat kompletteras med frågor som rör formerna och förutsättningarna för framtida frivillighetsinsatser och uppbackning från den offentliga sektorn.

I november 2009 beslutade Europeiska unionens råd att utlysa 2011 som det "Europeiska frivillighetsåret". I bakgrunden till initiativet understryks bland annat hur viktigt frivilligarbetet är inom en rad olika samhällssektorer, inte minst i kristider och att frivilligsektorn har en stor men underutnyttjad potential för den sociala och ekonomiska utvecklingen av Europa. Det bör lyftas fram att den nordiska modellen för idrottens organisering inte är vanlig eller särskilt känd för andra EU-länder. Inom de stora EU-länderna görs däremot stora insatser inom olika delar av de sociala välfärdssystemen.

Det är mot denna bakgrund som de tre idrettskretsarna (förbunden) efter samråd med sina respektive Regionförbund/fylken beslutade sig för att gemensamt arbeta vidare med de viktiga framtidsfrågor som EU-kommissionen uppmärksammat i sin

vitbok om idrotten och i ett första steg genomföra småprojektet (förstudien) EU - IDRETTE - FRIVILLIGHETEN.

Projektets totalbudget på den svenska sidan uppgick till 200 000 kronor, med samma belopp för den norska projektbudgeten. Totalt sett upparbetade 149 741 kronor av den svenska budgeten och 164 250 kronor av den norska budgeten.

Projektet finansierades på den svenska sida av Värmlands Idrottsförbund och Västergötlands Idrottsförbund med vardera 10 000 kronor med egen arbetsinsats. Kontant medfinansiering erhöles via Region Värmland och Riksidrottsförbundet med vardera 40 000 kronor och Regionalfondsmedel med 100 000 kronor.

Den norska finansieringen utgjordes av kontant medfinansiering från Akershus idrettskrets 50 000 kronor och Akershus Fylkeskommune med 50 000 kronor och IR-midler med 100 000 kronor.

3. Projektbeskrivning, målgrupp, resultat, och resultatindikatorer samt effekter

3.1 Projektbeskrivning:

Huvudaktivitet 1 - Projektorganisering

För projektets genomförande tillsattes en **styrgrupp** bestående av ordförandena (eller den representant som utses) i de tre medverkande idrottsförbunden/Idrettskretsarna, samt NIF och RF, den senare har av arbetsbelastningsskäl inte deltagit aktivt i projektets genomförande. En **projektgrupp** tillsattes bestående av Per Dalebjer, Sture Gustafsson och Sven E Maamoen. I samråd med övriga partners i projektet valde projektägaren Värmlands Idrottsförbund att begränsa projektledarinsatsen och anlata en extern resursperson (Björn Hellqvist), med erfarenhet från såväl idrottsrörelsen som genomförande av EU-projekt.

Styr- och projektgruppen har haft tre möten. Ett konstituerande möte i Oslo den 30 juni och därefter i samband med de två seminarier som genomfördes under hösten 2010. Projektgruppen har - samordnat via projektledaren - haft regelbunden kontakt via telefon och e-post.

Huvudaktivitet 2 - 6

I syfte att närmare utreda och analysera hur de centrala frågeställningarna

1. Individuellt medlemskap
2. Idrettens organisasjonsmodell
3. Idrettens immaterielle verdier
4. Idrettens materielle verdier, samt
5. Samarbeidet Idrett - offentlig sektor

kunde och borde hanteras i ett kommande huvudprojekt, var den ursprungliga planen att genomföra fem separata seminarier. Efter samråd med forskare och experter på såväl norsk som svensk sida beslutade projektgruppen att slå ihop temana och genomföra två mer omfattande seminarier.

Seminarium I genomfördes i Oslo den 13 oktober med medverkan av fyra norska forskare, en svensk forskare och fem norska och fyra svenska företrädare för idrotten eller dess samverkanspartners. Temat för seminarium I var "Frivillige medlemskap og organisering" och "Materielle og immaterielle verdier" (med betoning av immateriella värden).

Seminarium II genomfördes i Karlstad den 2 december med temat "Idrettens rammebetingelser og forhold til offentlig sektor (stat, län/fylke og kommune) og markedet" . i seminariet medverkade en norsk forskare och fyra svenska forskare, samt medverkan av fem norska och tio svenska företrädare för idrotten eller dess samverkanspartners.

Dokumentationen från seminarierna har sammanställts och distribuerats till projektets olika parter och kan nyttiggöras i samband med framtida utvecklingsinsatser.

Huvudaktivitet 7 - Presentera underlag för och komplett förslag till kommande huvudprojekt (vision, mål, målgrupper, aktiviteter, organisation, budget etc.)

Grundidén att förbereda ett gemensamt huvudprojekt som skulle ha en final med ett stort seminarium i Bryssel under frivillighetsåret visade sig tidigt vara orealistiskt. Projektarbetet har därför fokuserats på att synliggöra möjligheterna att söka projektmedel från i första hand EU's olika program och projektinitiativ.

Till styrgruppens första möte hade projektledaren sammanställt en översikt över två huvudspår som rör EU's arbete och insatser som är tydligt relaterade till idrotten. (Se bilaga 1). Styrgruppen beslutade vid sitt första möte att fokusera på det spår som rör genomförandet av EU's vitbok för idrotten.

Ett viktigt inslag i projektet var ett **studiebesök i Bryssel** med besök hos dels European Olympic Committee (EOC), dels kommissionens Sport Unit vid Generaldirektoratet för Utbildning och kultur, vilket genomfördes den 29 september. Under studiebesöket fick projektets representanter information om pågående och planerade satsningar från kommissionens sida och möjlighet att diskutera olika projektidéer. I studiebesöket deltog tre representanter från Norge, medan de två svenska deltagarna som var på väg till Bryssel fick avbryta resan på grund av en flygledarstrejk i Bryssel.

Huvudaktivitet 8 - Presentera underlag för och komplett förslag till huvudprojekt

Som redogjorts för ovan har projektarbetet inriktats mot att utforma ett brett underlag för att underlätta för framtida projektansökningar.

Huvudaktivitet 9 - Planlägga fortsatt verksamhet och användning av resultat efter projektslut

Se ovan

Huvudaktivitet 10 - Prosjektutvärdering och slutredovisning/prosjektevaluering og avslutsredovisning

Prosjektarbeidet har følgt opp via en egenutvärdering som gjennomførtes under januarimåned. Prosjektet slutredovisades 2011-04-11.

3.2 Målgruppe

Målgrupper for forstudien var dels idrettens ulike organisasjoner og samarbeidspartners, dels ulike tenkbare medfinansierer på lokal, regional, nasjonal og EU-nivå. Idrettens organisasjoner har hatt stor nytte allerede under prosjektets gjennomføring og kommer å kunne bruke framtidig materiale for ulike typer av framtidig utviklings- og kompetensinnsatser.

3.3 Resultat og resultatindikatorer samt effekter

Prosjektarbeidet har medvirket til et fordypet og breddet grensregionalt samarbeide mellom i første hand de deltagende Idrettsforbunden/Idrettskretsene, hvilket kan brukes for å styrke idrettens muligheter å medvirke til å forsterke og videreutvikle livsmiljøene i regionen.

Prosjektet har påvist at det er **behov for ytterligere forskning og utviklingsarbeide innenfor de temaer som ble drøftet i forprosjektet (1-5 nedenfor)**. Først og fremst er det viktig å få forskning innenfor det kvantitative, og dernest innenfor det kvalitative. Ref immaterielle verdier som krever kontinuerlig arbeid (antidoping, rus, inkludering, antimobbing, holdninger blant foreldre/trenere/utøvere/rollemodeller osv,).

1. Individuelt medlemskap: fleridrett/særidrett, vinter/sommer, gutter/jenter, by/land, frafall/rekruttering
2. Idrettens organisasjonsmodell: Utvikling i tråd med samfunnet
3. Idrettens immaterielle verdier: Må kontinuerlig jobbes med, inneholder mange elementer
4. Idrettens materielle verdier
5. Samarbeidet idrett – offentlig sektor

Input fra prosjektet er brukt videre til et oppfølgingsseminar i Oslo 2.-4. mars 2011, hvor lederne i idrettsforbundene i Skandinavia er invitert.

3.4 Övrigt

Slutrapporten og de ulike underlag som utarbeides under prosjektet kommer å distribueres til samtlige medverkende parter på regional og nasjonal nivå.

4. Indikatorer

Resultat indikatorer			
(B) Etablerade institutionella samarbeten.		1	
Egna indikatorer	Tid- punkt	Resultat	
Småprojekt /förstudie)		1	

5. Projektets påverkan på de genomgående (horisontella) kriterierna

5.1 Gränsregionalt mervärde

Utöver den nytta som beskrivits i avsnitt 3.3 ovan kan läggas att den nordiska idrottsmodellen kan synliggöras och spridas mer effektivt till såväl EU-kommissionen som aktörer i andra medlemsländer på ett bredare och mer kraftfullt sätt genom den starka regionala förankring som möjliggjorts via projektet.

5.2 Bättre miljö

Miljöaspekterna har inte haft någon framträdande roll under projektarbetet. Under seminarierna och i samband med projektgruppens möten har emellertid miljöfrågorna aktualiserats. I kommande projekt kan vi därför säga att miljöfrågorna kommer att behandlas omsorgsfullt, liksom att möjligheterna för idrottens olika organisationer att söka stöd för miljöprojekt har förstärkts.

5.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhetsaspekterna har diskuterats under seminarierna och i samband med projektgruppens möten. Det har bland annat visat sig att en del av den forskning som bedrivits under senare tid och som presenterats under seminarierna inte har beaktat de grundläggande krav på uppdelning av statistik etc. som vanligtvis återfinns i aktuella studier. Detta förhållande har uppmärksamrats och diskuterats med berörda forskare.

5.4 Etnisk mångfald och integration

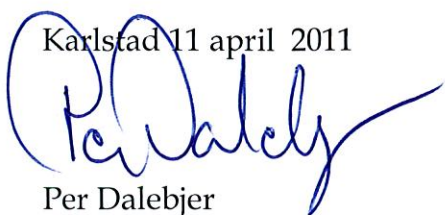
I samband med de seminarier som genomförts har flera exempel på hur idrotten kan medverka till ökad integration redovisats. Här finns det uppenbarligen goda möjligheter att söka projektstöd redan under innevarande programperiod.

6. Informationsinsatser och skyltning av projektet

Slutrapporten och delar av de presentationer som gjorts under seminarierna kommer att läggas ut på de medverkande idrottsorganisationernas hemsidor.

7. Underskrifter

Karlstad 11 april 2011

Per Dalebjer
Förbundschef
Värmlands idrottsförbund

Strömmen 11 april 2011

Sven E Maamoen
Ordförande
Akershus idrettskrets

Björn Hellqvist
Projektledare